

2003:7

Motion av Jan Björklund m.fl. (fp) om "Ge invandrare makten över sin utbildning - inför SFI-peng"

340 000 invandrare talar så dålig svenska att det riskerar att leda till allvarliga problem. Erfarenheterna av många år med Svenska för invandrare (SFI) visar att nya grepp mot den segregation och det utanförskap, som bristen på ett språk medför, är nödvändiga. För det första måste invandrades makt att själva välja utbildningsanordnare öka. Detta sker genom införandet av en "SFI-peng". En SFI-peng skulle öka både individualiseringen och valfriheten.

Pengsystemet innebär helt enkelt att den studerande själv kan välja vilken utförare, privat eller kommunal, som skall sköta utbildningen. Utförarna får å sin sida konkurrera om de studerande. Effekten av reformen blir att mångfalden av utbildningsanordnare som de studerande har att välja mellan blir större, vilket leder till ökad kvalitet, valfrihet och individualisering.

Precis som olika gymnasieelever idag väljer mellan olika pedagogik och inlärningssätt efter vad som passar deras situation bäst skulle även invandrare få en ökad möjlighet att bestämma över sina liv och att få den utbildning de själva vill ha. Att öka den personliga möjligheten till påverkan och inflytande, att människor känner att de får den utbildning de själva valt, kommer att stärka motivationen vilket i sin tur ökar antalet godkända och minskar antalet avhopp.

Ett annat nytt grepp är att i högre grad kombinera språkinläringen med arbete. Därför bör kravet på godkänt SFI rensas ut ur begreppet "anställningsbar" och även personer med dåliga språkkunskaper kunna få hjälp av arbetsförmedlingen. Det bästa torde i de flesta fall vara en mycket kort introduktionskurs och därefter arbete kombinerat med fortsatt språkinläring. Undervisningsgrupperna bör sättas samman så att eleverna har likartad utbildningsbakgrund.

Betydelsen av goda kunskaper i svenska som ett led i integrationen måste betonas starkare. Men för att nå en bättre svensk kunskap även ibland utlandsfödda krävs en ökad individualisering. En professor från Iran, analfabet från Somalia och en byggnadsarbetare från Estland har helt olika

förutsättningar och behov att lära sig svenska. Dagens SFI är fortfarande alltför likartat för alla. Införandet av SFI-peng är en väg att gå för att uppnå ökad individualisering.

Förutom införandet av en SFI-peng skall den nuvarande SFI-undervisningen ersättas med fem SFI-spår. 1) En inriktning för studerande som ämnar gå vidare i högre studier eller som redan har en påbörjad eller avslutad högre utbildning. 2) En inriktning för studerande som har ett yrke som de kan arbeta inom i Sverige eller på annat sätt har goda möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden. 3) En inriktning för studieovana studerande som inte har varit ute i arbetslivet eller inte har något yrke som är gångbart i Sverige. 4) En inriktning mot integration i närmiljö för studerande som inte orkar eller kan ta till sig undervisning mer än i ganska korta perioder och som av samma skäl inte kommer att kunna ha ett regelbundet arbete inom en överskådlig framtid. 5) Särskilt anpassad SFI för flyktingar med starka krigsupplevelser eller andra trauman.

En förändrad inriktning av SFI-verksamheten och introduktionen för flyktingar och andra invandrare som innebär en kombination av SFI som är yrkes- och arbetsmarknadsorienterad och andra insatser och kontakter med arbetslivet kräver ett förändrat arbets- och synsätt och en samordning mellan SFI-undervisning, flyktingmottagning, stadsdelsnämnder och arbetsförmedling. Det ger möjligheter till en ökad individualisering inom såväl SFI som introduktion samt egna val.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. införa en SFI-peng enligt motionens anvisningar
2. uppdra åt kommunstyrelsen att fortsätta utredningen och genomförandet av valfrihet inom SFI enligt vad som ovan anförts.

Stockholm den 3 mars 2003

Jan Björklund

Lotta Edholm

Ulf Fridebäck

Madeleine Sjöstedt

Ann-Katrin Åslund